

MIESIĘCZNIK

Diecezjalny Łucki

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenia Władz Duchownych Miejscowych

O pomoc zimową dla bezrobotnych

BISKUP ŁUCKI

Dnia 21.XI. 1936 r.

Nr. 7214.

Do

Czeigodnych Księży Proboszczów

Diecezji Łuckiej

W najgłębszym zrozumieniu konieczności okazania pomocy znajdującym się w potrzebie bliźnim zawsze gorąco wzywałem Duchowieństwo Diecezji do rozwinięcia po parafiach akcji charytatywnej.

Ażeby w pracy tej mógł wziąć czynny udział ogół wiernych domagałem się utworzenia w każdej parafii Katolickie Towarzystwo Dobroczynności, któreby mogło zaradzić powstającej niedoli bliźniego.

Doniosłość akcji charytatywnej była jedną z głównych spraw omawianych na ostatniej Konferencji Przewielebnych Księży Dziekanów, odbytej w d. 20 października r. b.

Konferencja zgodnie podniosła, że:

1) Duchowieństwo Parafialne należycie docenia znaczenie odcinka charytatywnego w pracy duszpasterskiej i że parafie, które jeszcze nie mają u siebie

towarzystw parafialnych rzymsko-kat. Dobroczyńności takowe będzie usiłowało stanowczo założyć i prowadzić;

2) że na konferencjach dekanalnych powinna być poruszana sprawa konieczności udziału Czcigodnych Księży Proboszczów w mieszanych komitetach ratowniczych na wypadek klęsk, i że nawet sami X.X. Proboszczowie inicjować będą zakładanie tych komitetów, pomagając przez to usuwaniu skutków klęsk różnych;

3) że należy szerzyć wśród Duchowieństwa zrozumienie udziału w pracy społecznej aby wobec dzisiejszych trudnych czasów przyczyniać się do zapewniania i wyszukiwania pracy dla bezrobotnych. Ofiarne zbliżenie się Duchowieństwa do sfer robotniczych i ubogich w niesieniu im pomocy duchowej i materialnej jest nakazem chwili.

Jestem głęboko przekonany, że Duchowieństwo Diecezji rozumie doniosłość tych uchwał. Ludzie, pozabawieni środków do życia, od nas przede wszystkim oczekują spełnienia neczelnego przykazania Zbawiciela o miłości bliźniego. Im większa zaś jest niedola bliźniego, tym większą być winna nasza gorliwość ku jej złagodzeniu i usunięciu.

Gorąco zachęcam Czcigodnych Księży Proboszczów do wzięcia udziału i współpracy w tworzących się Komitetach Obywatelskich pomocy zimowej dla bezrobotnych i wzywam do rozwinięcia wielkiej, wydatnej ofiarności na rzecz potrzebujących, do nieszczerzenia trudów, by głodnych nakarmić, ubogich odziać, zgodnie z nakazem Boskiego Mistrza: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”.

(—) † *ADOLF SZELAŻEK*
Biskup Łucki

(—) *Ks. Tymoteusz Szyszkiewicz*
Wicekanclerz

W sprawie adnotacyj na przekazach i czekach przy przesyłaniu taks kurialnych

KURIA BISKUPIA

ŁUCKA

SEKCJA IV
Łuck, dnia 23.XI 1936 r.

Nr. 7571

Do

Przewielebn. Duchowieństwa
Diecezji Łuckiej

Pomimo ogłoszonego dawniej okólnika w sprawie pieniężnych przekazów, kierowanych do Kurii Biskupiej, Przewielebni Księża, często na odcinkach przekazów i czeków „dla odbiorecy” nie odnotowują, na jaki cel kwotę wpłacają; czasami powołują się tylko na swój papier, wskazując Nr. takowego, często zaś na odcinku żadnej nie dają informacji. Sekcja Finansowa z tego powodu musi robić długie poszukiwania, aby ustalić, na jaki mianowicie cel otrzymaną kwotę ma zapisać; nieraz w tym celu zmuszoną bywa zwracać się z zapytaniem do płatnika.

Prosi zatem Kuria Biskupia stale na odcinkach przekazowych potrzebne informacje umieszczać; należy przy tym wyraźnie wymieniać: „za indult” — jeżeli chodzi o zwolnienie od zapowiedzi, „dyspensa od pokrew. I, II, III stopnia”, albo „dyspensa od powinow. I, II stopnia”, „dyspensa a mixta relig.”, lub „od wieku” — stosownie do rodzaju dyspensy, o którą chodzi. Samo przez się rozumie się, że i w raportach te informacje muszą być podawane.

(—) *Ks. T. Szyszkiewicz*
Wice-Kanclerz

(—) *Ks. Prał. J. Zagórski*
Szef Sekcji

S T A T U T

Funduszu Zapomogowego Duchowieństwa Diecezji Łuckiej

I. Nazwa, cel i zakres działalności

1. Nazwa funduszu brzmi: „Fundusz Zapomogowy Duchowieństwa Diecezji Łuckiej”. Fundusz ten stanowi specjalny kapitał, utworzony z dobrowolnych ofiar ducho-

wieństwa diecezji łuckiej i służący wyłącznie do udzielania pomocy temuż duchowieństwu przez wydawanie zwrotnych pożyczek, zapomóg bezzwrotnych za życia i zapomóg pośmiertnych. Fundusz zapomogowy nie może być nawet czasowo użyty na inne cele.

Uwaga: Fundusz winien mieć oddzielny rachunek w Banku Polskim lub w Państwowym Banku Rolnym.

2. Władzami Funduszu są: a) Ogólne Zebranie duchowieństwa i b) Zarząd Funduszu.

3. Zwyczajne Ogólne Zebranie zbiera się raz na rok w czasie, określonym przez Zarząd po uzyskaniu na to zgody Biskupa Ordynariusza, który każdorazowo jest Prezesem honorowym Zebrania.

4. Na ogólne zebranie zaprasza się duchowieństwo całej diecezji za pośrednictwem ks. dziekanów; biorą zaś udział w zebraniu dziekani i z każdego dekanatu 1 delegat, wybrany na dekanalnej konferencji oraz przedstawiciele kapituł, profesorów seminarium, prefektów i pracowników Kurii.

5. Nadzwyczajne Ogólne Zebranie zwołuje Zarząd za zgodą Biskupa Ordynariusza w wypadkach nadzwyczajnych i na skutek:

- a) jednomyślnej uchwały Zarządu,
- b) jednomyślnego wniosku Komisji Rewizyjnej,
- c) umotywowanego żądania na piśmie przynajmniej $\frac{2}{3}$ uczestników Funduszu Zapomogowego.

Uwaga: O ogólnym zebraniu powiadamia się duchowieństwo na 2 miesiące przed terminem zebrania.

6. Zebranie Ogólne jest ważne i prawomocne bez względu na ilość przybyłych nań uczestników.

7. Uchwały ogólnych zebrań zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem spraw, dotyczących zmiany niniejszego statutu i likwidacji Funduszu, które mogą być zdecydowane tylko większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych na zebraniu księży.

8. Do kompetencji Ogólnego Zebrania należy: 1) wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 2) uchwalenie budżetu, 3) zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyj-

nej, 4) decyzja o zmianach w statucie i o likwidacji Funduszu, 5) decyzja w sprawach udzielania pożyczek lub zapomóg nadzwyczajnych, 6) udzielanie absolutorium Zarządowi, 7) uchwalanie instrukcji i regulaminów.

II. Zarząd

9. Zarząd obiera się na 3 lata przez Walne Zebranie duchowieństwa; składa się z prezesa, zastępcy prezesa, skarbnika, sekretarza i 2 członków zastępców. Zarząd winien być potwierdzony przez Biskupa Ordynariusza. Siedzibą Zarządu jest m. Łuck.

10. Czynności Zarządu podlegają kontroli Komisji Rewizyjnej, która składa się z 3 członków i 2 zastępców, obranych na 3 lata przez Ogólne Zebranie duchowieństwa.

11. Zarząd — 1) kieruje sprawami Funduszu, 2) stawia wniosek o zwołaniu Ogólnego Zebrania uczestników Funduszu, 3) przedstawia Ogólnemu Zebraniu sprawozdanie ze swej działalności, 4) przyjmuje wszelkie wpływy na rzecz Funduszu, 5) prowadzi księgę rachunkową z osobistym rachunkiem każdego uczestnika Funduszu i wykazem wszystkich wpłaconych przezeń sum, 6) pieniądze lokuje w Banku, 7) sporządza budżet roczny i wydaje zapomogi w granicach potwierdzonego budżetu, 8) projektuje instrukcje i regulaminy na walne zebranie.

Uwaga: Do działania w swym imieniu Zarząd może upoważnić osoby trzecie.

12. Zarząd odbywa swe posiedzenia przynajmniej raz na kwartał. W razie potrzeby prezes może zwołać zebranie każdej chwili; wszystkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów przy udziale przynajmniej 3-ch członków Zarządu — w tej liczbie prezesa lub jego zastępcy; przy równym podziale głosów rozstrzyga głos prezesa.

13. Zarząd posługuje się pieczęcią z napisem: „Fundusz Zapomogowy Duchowieństwa Diecezji Łuckiej”.

Rok sprawozdawczy kończy się 31 grudnia.

III. Fundusz

14. Fundusz zapomogowy tworzy się: 1) ze składek uiszczanych przez księży diecezji łuckiej, 2) z odsetek od

udzielanych zwrotnych pożyczek, 3) z dobrowolnych ofiar i zapisów na rzecz Funduszu, 4) z wszelkiego rodzaju zbiorów.

15. Uczestnikiem Funduszu Zapomogowego musi być każdy kapłan diecezji Łuckiej.

16. Wysokość składki miesięcznej wynosi: od członków Kapituł, profesorów Seminarium duchownego, proboszczów parafij I i II kl. 5 zł., od proboszczów III kl. i pracowników Kurii 4 zł., od prob. IV i V kl., oraz księży prefektów i wikariuszów 3 zł.

Uwaga: Składki miesięczne pobierają się drogą potrąceń z poborów przez Kurie Biskupią; księża, których pensja całkowicie jest użyta na tributum diecezjalne, oraz prefekci szkół składki miesięczne wpłacają sami.

17. Składki, wniesione na Fundusz zapomogowy, nie podlegają zwrotowi w żadnym wypadku.

IV. Udzielanie pożyczek i zapomóg

18. Wysokość zwrotnej pożyczki nie może przekraczać podwójnej wysokości wkładów zaciągającego pożyczkę; wydaje się na termin 1 roku i obciąża się odsetkami 6% w stosunku rocznym. Pożyczka na dłuższy termin może być udzielona na mocy uchwały ogólnego zebrania.

19. Pożyczkę roczną Zarząd Funduszu pokrywa za pośrednictwem Kurii Biskupiej drogą potrąceń z pensji, rozłożywszy całą pożyczoną sumę na 12 równych rat miesięcznych; tą samą drogą ściągają się odsetki. Pożyczka, udzielona na mocy uchwały ogólnego zebrania, pokrywa się sposobem określonym przez toż zebranie.

20. Wysokość zapomogi bezzwrotnej za życia lub pośmiertnej nie może przekraczać sumy wpłat, dokonanych przez korzystającego z tej zapomogi.

21. Zapomoga i pożyczka wydaje się po uprzednim stwierdzeniu przez ks. dziekana lub innego zwierzchnika rzeczywiste potrzeby proszącego o pożyczkę lub zapomogę.

Uwaga: Zapomoga i pożyczka wydają się dopiero po upływie jednego roku istnienia Funduszu.

22. Niniejszy statut staje się obowiązującym z chwilą jego ogłoszenia w Miesięczniku diecezjalnym.

P R O T O K Ó Ł

**piątego Zjazdu Księża Dziekanów Diecezji Łuckiej,
odbytego w dniu 20 października 1936 r. w Łucku,
w gmachu Seminarium Duchownego**

Obecni wszyscy Dziekani za wyjątkiem PW. Ks. J. Ptaszyńskiego, dziekana ostrogskiego i PW. Ks. Kaczorowskiego, dziekana Kostopolskiego, nieobecnych Księża Dziekanów zastępowali Księża Wicedziekani: Ks. Jan Rutkowski i Ks. Ludwik Warpechowski, również obecni wszyscy delegaci od PPWW. Duchowieństwa parafialnego z każdego dekanatu, za wyjątkiem delegata z dekanatu Beresteckiego.

Zjazdowi przewodniczył J. E. Ordynariusz-Biskup Adolf Szelażek.

Sekretarzował PW. Ks. Stan. Woronowicz, dziekan dubieński.

Do Prezydium Zjazdu zaproszeni zostali przez J. E. Ordynariusza — J. E. Biskup Sufragan St. Walczykiewicz i NPW. Księża Dziekani: Kowelski— Ks. M. Tokarzewski i Lubomelski—Ks. St. Jastrzębski.

Porządek obrad:

- I—Zagajenie i wybór Sekretarza.
- II—Informacje o ruchu bezbożniczym.
- III—Obmyślenie środków zaradczych.
  - 1)—Przeciwstawienie idei katolickiej:
    - a—Rozszerzenie działania ulotek,
    - b—odczyty popularne,
    - c—fundusz prasowy diecezjalny,
    - d—biblioteki parafialne,
    - e—Misje wioskowe,
    - f—praca kościelna na wsiach
    - g—zbliżenie do sfer robotniczych ubogich,
    - h—zwalczanie bezbożnictwa wśród Rusinów,
    - i—dawne rody polskie. Statystyka. Spis.
  - 2)—Usuwanie przyczyn zła:
    - a—Akcja Charytatywna — wszelkie rodzaje zrzesseń dobroczynnych katolickich,

b—mieszane komitety ratownicze na wypadek klęsk,

c—Akcja Społeczna. Współdziałanie w zapewnieniu pracy.

3)—Organizacje katolickie:

a—Młodzież pozaszkolna katolicka,

b—Młodzież katolicka szkolna.

IV—Informacje o Synodzie plenarnym.

V—Informacje o Funduszu Obrony Narodowej.

VI—Pomoc dla Księży w Rosji.

VII—Korektura organizacji Dekanatów.

VIII—Organizacja Funduszu Zapomogowego.

Do p. I — J. E. Ordynariusz zagajając zjazd Dziekanów powitał zebranych, witając również PW. Księży Delegatów z dekanatów od PPWW. Duchowieństwa parafialnego. Rozpoczynając obrady J. E. Ordynariusz zaproponował wybranie na stałego sekretarza Zjazdów Dziekanów — PW. Ks. Stan. Woronowicza, dziekana dubieńskiego, który przez obecnych został jednogłośnie wybrany.

Do p. II — J. E. Ordynariusz w dłuższym przemówieniu zapodał informacje o ruchu bezbożniczym, jaki się szerzy zagranicą i w Kraju, omawiając genezę tego ruchu, obecne nasilenie jego i skutki, jakie wywołuje, ilustrując swe przemówienia dokumentami prasy wszechświatowej i polskiej.

Do p. III — J. E. Ordynariusz nawołuje obecnych na zjeździe Dziekanów do obmyślenia środków zaradczych, które widzi w przeciwstawieniu prądom bezbożniczym idei katolickiej, w obmyśleniu środków w usuwaniu przyczyn zła i w tworzeniu Organizacji katolickich, to też J. E. Ordynariusz zapodaje sposoby, które omówią te trzy punkty, przyczym J. E. Ordynariusz w swym przemówieniu przedstawia obecnym z punktu swego widzenia sposoby, które szeroko omawia, a które zawarte są w programie obrad, wyżej zapodanych.

Do p. I-a — J. E. Ordynariusz powiadamia obecnych, że wierząc, iż drukowane słowo trafia do umy-

słów Wiernych, postanawia rozpocząć wydawanie ulotek w większej ilości, a mianowicie 100.000 miesięcznie i wzywa obecnych do gorliwego przyczynienia się, by te ulotki darmo dochodziły do rąk Wiernych. Zebrani uchwalają, że Księża Proboszczowie zajmą się sprawą rozdawnictwa tych ulotek, aby one docierały do każdej rodziny w parafiach.

Do p. I-b — J. E. Ordynariusz zapodaje, że po odbyciu pielgrzymki akademickiej do Częstochowy w r. b. został zawiązany stały komitet akademicki tej pielgrzymki, który na celu mieć będzie szerzenie zrozumienia i pogłębienia znajomości i przywiązania do Wiary świętej wśród społeczeństwa polskiego i katolickiego, przeto grupa akademików przyrzekła czynić wyjazdy na Wołyń z odczytami treści katolickiej. J. E. Ordynariusz wzywa obecnych Ks. Ks. Dziekanów, aby w ciągu jednego miesiąca zapodali termin i miejsce przyjazdów prelegentów na parafie, zwracając się z tym do D.I.A.K. Ks. Dziekana Kowelski zgłasza wiosek, by D.I.A.K. w Łucku aprobował zawczasu każdorazowy odczyt prelegenta i by tylko te odczyty były wygłaszane przez prelegentów akademików, które będą w całości przedstawione na piśmie i które będą miały aprobatę D.I.A.K.

Do p. I-c — J. E. Ordynariusz zobrazował sprawę utworzenia funduszu prasowego i wezwał obecnych do obmyślenia środków. Po dłuższej dyskusji Księża Dziekani uznając doniosłość tej sprawy uchwalają jednogłośnie: 1) na wniosek Ks. Dziekana Lubomelskiego—by co miesiąc połowę składki dekanalnej na bibliotekę dekanalną oddawać na fundusz prasowy diecezjalny, 2) na wniosek Ks. Dziekana Krzemienieckiego uchwalono urządzać raz do roku dzień dobrej prasy w parafiach.

Do p. I-d — J. E. Ordynariusz nawołuje obecnych do położenia większego nacisku na tworzenie bibliotek parafialnych, by dać możliwość wiernym czytania książek o światopoglądzie katolickim. Obecni po dy-

skusji uchwalają: 1) na wniosek Delegata dekanatu kowelskiego, aby Księża w testamentach swych przeznaczali swe książki tej treści, któreby mogły się nadać do czytania przez wiernych do bibliotek parafialnych, a Dziekan Dubieński zgłasza wniosek aby J. E. Ordynariusz zwrócił się do P.M.S. i Tow. Opieki nad Kresami Wschodnimi o zaopatrywanie biblioteki parafialne w książki.

PW. Ks. Sekretarz D.I.A.K. M. Sokołowski zgłasza, że w krótkim czasie zapoda Dziekanom możliwość w nabyciu małych bibliotek do parafii z książek, które są w posiadaniu D.I.A.K. w Łucku.

Do p. I-e — J. E. Ordynariusz zwraca uwagę obecnym, że wobec wielkich rozległości po parafiach naszej diecezji wskazane byłoby urządzać nie tylko Misje św. po Kościołach parafialnych, ale nawet i po wsiach znacznie oddalonych od kościoła parf. i zaleca zwracanie się z tym do PW. Ks. O. Sz. Jarosza z T. J. w Krakowie, który poświęcił siebie udzielaniu Misyj św. na Wołyniu. Zebrani uchwalają sprawę tę zainicjować wśród PW. Duchowieństwa parafialnego.

Do p. I-f — J. E. Ordynariusz poruszając znowu sprawę rozległości wielu bardzo parafii poleca obecnym, by wśród Duchowieństwa parafialnego naglili do wyjazdów na odległe wsie do Wiernych swych z odprawianiem nabożeństw i udzielaniem Sakramentów św., co obecni przyjmują do wprowadzenia w praktyce.

Do p. I-g — J. E. Ordynariusz wskazuje obecnym, że nakazem obecnej doby jest życzliwe i ofiarne zbliżenie się Duchowieństwa do sfer robotniczych i ubogich w niesieniu Im pomocy duchownej i materialnej.

W dyskusji Ks. Dziekan Rówieński zgłasza wniosek by Księża w swych parafiach organizowali odczyty i sami je wygłaszali, gdyż sfery robotnicze słowem głoszonym przez Kapłana nie gardzą i chętnie słuchają i jako przykład zapodaje swą parafię i swą pracę w tym kierunku, która daje dobre rezultaty.

Dziekan Dubieński zgłasza, że zbliżenie się do ubogich ułatwi również tworzenie paraf. tow. rz.-kat. dobroczynności, które winny być po porafiach zakładane i może być założone w każdej parafii naszej diecezji.

Do p. I-h — J. E. Ordynariusz ubolewając nad tym, że wśród Rusinów szerzy się w zastraszający sposób i bezbożnictwo i sekciarstwo wzywa Duchowieństwo do poświęcenia swej pracy i dotarcia również i do Rusinów przez głoszenie odczytów apologetycznych, a nawet i kazań, ale poza kościołem, gdzie jest to możliwe.

Do p. I-i — J. E. Ordynariusz przedstawia obecnym wielką szkodliwość tego stanu, że istnieją rody czyste polskiej krwi, a które przez porzucenie wiary świętej katolickiej stały się inowierczymi, przeto wskazanym jest aby te Dusze z powrotem przyciągnąć na łono Kościoła św., a do Wiary Ich Ojców. J. E. Ordynariusz wzywa obecnych, aby w terminie do sześciu tygodni każdy Proboszcz nadesłał do Kurii Biskupiej imienny wykaz tych rodów w swej parafii, które swego czasu porzucili Wiarę swych Ojców i dzisiaj chociaż są Polakami, jednak pozostają inowiercami. Również J. E. Ordynariusz zwraca uwagę na docenianie wszelkich statystyk, wypełnienia których żąda Kuria Biskupia.

Do p. II-a — J. E. Ordynariusz wzywa obecnych aby w swej pracy duszpasterskiej Duchowieństwo parafialne doceniało znaczenia odcinka charytatywnego i by parafie, które jeszcze nie mają u siebie towarzystw parafialnych rz.-kat. Dobroczynności, by takowe stanowczo założyli i prowadzili.

PW. Ks. Kukuruziński zobrazował obecnym stan diecezjalnego Tow. Dobroczynności za rok 1935.

Do p. II-b — J. E. Ordynariusz wzywa obecnych, aby na konferencjach dekanalnych poruszali sprawę konieczności udziału Księży Proboszczów w mieszanych komitetach ratowniczych na wypadek klęsk i by nawet sami inicjowali zakładanie tych komitetów,

a przez to pomagali w usuwaniu skutków klęsk różnych.

Do p. II-c — Również J. E. wzywa obecnych Dziekanów, aby wśród Duchowieństwa parafialnego szerzyć zrozumienie udziału Duchowieństwa w pracy społecznej i by wobec dzisiejszych trudnych czasów, przyczyniać się do zapewniania i wyszukiwania pracy dla bezrobotnych.

Do p. III-a — J. E. Ordynariusz mając na sercu myśl o Młodzieży i stale się tym przejmując, nawołuje usilnie Duchowieństwo, by w pracy swej szczególny nacisk kładło na opiekę nad Młodzieżą pozaszkolną, która narażona bywa na różne wpływy ujemne tak pod względem narodowym i politycznym—przeto J. E. Ordynariusz zobowiązuje Księży Proboszczów do zakładania w parafiach stowarzyszeń Młodzieży katolickiej i oświadcza, że ocenę pracy duszpasterskiej Proboszczów widzieć będzie w zakładaniu i prowadzeniu stowarzyszeń Młodzieży katolickiej w parafiach przez Proboszczów i w zależności do rozwoju stowarzyszeń ustosunkowywać się będzie do pracy Proboszcza.

Do p. III-b — Również J. E. Ordynariusz wskazuje obecnym na znaczenie pracy duszpasterskiej Księży Proboszczów nad Młodzieżą szkolną, która powinna być prowadzona przez Księży Proboszczów w kierunku: 1) nie opuszczania godzin nauki religii wykładanej osobiście przez Księży, 2) w tworzeniu i prowadzeniu organizacyj religijnych wśród Młodzieży szkolnej, 3) w dążeniu do brania udziału w Komitetach rodzicielskich przy szkołach.

J. E. Ks. Biskup Sufragan zobrazował obecnym stan usiłowań i wpływów czynników wrogich religii, które w różny sposób pracują nad opanowaniem dusz młodzieży i wpajania światopoglądu wrogiego religii.

Również J. E. Ordynariusz zwraca uwagę, by Księża Proboszczowie czuwali nad tym iżby osoby świeckie udzielające nauki religii miały misję kanoniczną.

Do p. IV — J. E. Ordynariusz powiadamia obec-

nych, że po zatwierdzeniu Uchwał Synodu Plenarnego Biskupów w Częstochowie przez Stolicę Apostolską będzie wydana Księga tego Synodu, celem wprowadzanie w życie uchwał Synodu w diecezjach.

Do p. V — J. E. Ordynariusz przedstawiając obecnym potrzebę przyczynienia się przez Duchowieństwo do powiększenia Funduszu Obrony Narodowej, zapodaje, że Duchowieństwo całej Polski ma zakupić 150 ołtarzy polowych dla Armii Polskiej, co zebrani przyjmują z wielkim zadowoleniem i uchwalają przyczynić się swymi ofiarami, w zakresie jaki każdemu z Duchowieństwa naszej diecezji przypadnie.

Do p. VI — J. E. Ordynariusz wzywa Dziekanów do przeprowadzenia na konferencjach dekanalnych sprawy udzielania stałej pomocy materialnej Duchowieństwu katolickiemu pozostałemu w Rosji Sowieckiej w więzieniach lub i na wolności, przez miesięczne stałe opodatkowanie się co uczyniło już kilka dekanatów naszej diecezji, Księża Dziekani obecni zgłaszają chęć czynienia tej ofiary.

Do p. VII — J. E. Ordynariusz powiadamia Księży Dziekanów, że widząc potrzebę i celem ułatwienia pracy Dziekanów utworzył dwa nowe dekanaty: Kamień-Koszyrski i Kołkowski.

Do p. VIII — W sprawie organizacji Funduszu zapomogowego diecezjalnego Duchowieństwa Księża delegaci dekanatów udali się na zebranie pod przewodnictwem Szefa sekcji finansowej Kurii Biskupiej NPW. Ks. Inf. J. Zagórskiego.

Wolne wnioski: J. E. Ordynariusz zarządza, aby Księża dziekani nadesłali wykazy numerów telefonicznych tych księży w dekanacie, którzy takowe posiadają, celem umieszczenia ich w elenchusie na rok 1937 i celem dania możności Kurii Biskupiej porozumiewania się z Proboszczami w razie potrzeby.

Dziekan Kowelski składa wniosek aprobowany przez J. E. Ordynariusza, by wszyscy Księża naszej diecezji w terminie do końca roku 1936 złożyli na

piśmie do Jego Ekscelencji Ordynariusza wykazy długów osobistych i kościelnych i by stan ich wykazali rzeczywisty i faktyczny sub gravi.

Na tym zebranie zakończono.

Ks. Stan. Woronowicz
Sekretarz

Rozporządzenia Prawno-Państwowe

**Okólnik Nr. 95 z dnia 24 września 1936 r. (II P-4737/36)
w sprawie opłat stemplowych od wyciągów z akt
stanu cywilnego**

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 175)

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 16 lipca 1936 r. Nr. D. V. 48819/5/36 powiadomiło, że wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego, wydane osobom, wymienionym w art. 144 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64 z 1935 r., poz. 404) a w szczególności kierownictwom publicznych szkół powszechnych (państwowych względnie samorządowych) na skutek urzędowego zapotrzebowania przez te kierownictwa, są wolne od opłaty stemplowej w myśl art. 160 (pkt. 3) powołanej ustawy.

Ponieważ jednak rodzice dzieci szkolnych nie należą do osób wymienionych w art. 144 (punkty 1—5), wyciągi i inne świadectwa, wydane rodzicom nawet w celu przedłożenia tych wyciągów władzom szkolnym, podlegają normalnej opłacie stemplowej, przewidzianej w art. 155 powołanej ustawy.

Powyższe wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu należy podać do wiadomości kierownictw publicznych szkół powszechnych dla celów związanych z wykonywaniem i kontrolą obowiązku szkolnego z zaznaczeniem, że kierownictwa szkół powszechnych mogą stosować procedurę, o której mowa w ustępie pierw-

szym, tylko wyjątkowo w przypadkach istotnej potrzeby, a w szczególności także w razie notorycznego ubóstwa rodziców.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr. M. Polak*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

O Unię Apostolską

Czasy niezwykle przeżywamy. Jesteśmy świadkami wyroku Bożego: albo ludzkość nawróci się do Boga, albo stoczy się do zguby. Pismo św. mówi o kilku takich w dziejach ludzkości wyrokach, już to powszechnych, już to partykularnych. O wyroku obecnym świadczy wiele faktów. Wystarczy oczy szerzej otworzyć i w istotę zjawisk, przemian i walk głębiej spojrzeć.

Walka w dziedzinie ducha, idei toczy się już nie od dziś. Obecnie widzimy dalszy jej postęp; już i na zewnątrz zaczyna się przejawiać włącznie do rozlewu krwi. Jest to początek końca tych przemian.

Ponieważ nie chodzi tu o politykę, lecz wprost o prawa Boga nad ludzkością, na czele tej walki ducha staje chcąc nie chcąc kapłan. On pójdzie na czele do zwycięstwa, ale i na czele do zguby. Krew przeleje albo jako zwycięzca, albo jako maruder, dezertier.

Spółczeństwo u podstaw zaczyna się odradzać religijnie. Jesteśmy świadkami takich objawów odnawiania się życia religijnego, jakich przed kilkunastu laty nikt się nie domyślał.

Na czele tego odrodzenia w tej dziejowej chwili musi stanąć kapłan, kapłan prowadzący swoją społeczność do odnowionego życia religijnego, do zwycięstwa dobra nad złem, Boga nad szatanem.

Zadanie to wielkie, wymaga zdwojonej żarliwości ducha, wielkiej wiary, wiele łaski Bożej.

Świeccy mają nowe środki, nowe sposoby działania na nich łaski Bożej, specjalnie dane im przez Kościół organizacje. Czy kapłan ma zostać sam, bez danej mu przez tenże Kościół pomocy?

Taka pomoc jest. Prawie równocześnie z początkami Akcji Katolickiej, powstała dla kapłanów organizacja, której celem jest podtrzymanie ducha kapłańskiego, wyniesionego z murów seminarium, a następnie coraz dalsze podnoszenie duszpastersko-kapłańskiej gorliwości.

Tą organizacją jest Unia Apostolska, polecona przez papieży: Leona XIII, Piusa X i Benedykta XV i rozmaitymi łaskami ubogacona.

Reguła Unii Apostolskiej daje kapłanowi to, co mu jest najbardziej potrzebne: ducha modlitwy, regulamin życia i dobrodziejstwa wzajemnej pomocy kapłańskiej.

O duchu modlitwy świadczy sama nazwa organizacji—Unia Apostolska Kapłanów Świeckich Serca Jezusowego; a więc miłość Chrystusowa—to fundament, na którym Stowarzyszenie zbudowane. Serce P. Jezusa, Eucharystia i Matka Boża—to trzy przedmioty miłości i modlitw członków należących do tej organizacji, trzy ogniska rozpalające ducha modlitwy w kapłanie.

Regulamin dnia i miesiąca normuje życie kapłana. Jeżeli każdy kapłan ma nie jeden, ale pięć talentów danych mu od Boga, a zakopuje te talenty—to dzieje się to nie przez co innego, ale przez brak regulaminu. Ilu to kapłanów gorliwych zapłacze sobie w duszy, gdy wniknie w szczegóły swojego życia i zobaczy tyle czasu i talentów zmarnowanych wskutek braku regulaminu dnia. I rozmyślenia nie było i czytania duchownego i studiów żadnych—a wszystko naprawdę mogło być, bo czas by się na to znalazł. Nie znalazło się czasu, bo planu nie było.

Wreszcie trzecie dobrodziejstwo Unii Apostolskiej—to przedstawienie po miesiącu konfratrowi wy-

konania tego planu. Rzecz to mała na pozór, a jak skuteczne przypomnienie używania codziennych środków nakazanych przez regulamin. Widzi się opuszczenia, a inaczej się nie widzi.

Serva ordinem et ordo te servabit, mówi św. Augustyn. Świętobliwy biskup Łoziński powtarzał: „Jeśli co mam, zawdzięczam Unii”.

Unia Apostolska — to nie czeza formułka, ani jakieś na uczuciu oparte formuły modlitw, skądinąd nawet chwalebnych, ale raczej świadczących, że kapłan spodziewa się tylko czegoś od Boga ex opere operato bez swego wysiłku, bez swego poświęcenia, bez użycia środków. Reguła Unii daje środki do podtrzymania ducha żywej wiary, nadziei, miłości w kapłanie, a resztę kapłan uczyni sam. Łaskę otrzyma za ofiarę, za poświęcenia swoje.

Jeżeli dzisiaj wśród kapłanów spotyka się coraz więcej pragnących być w całej pełni kapłanami-apostołami, to gdy zobaczą zasady życia, wskazane przez Unię Apostolską, powiedzą, że znaleźli, czego właśnie szukali.

Wielu kapłanów nigdy się nie zapoznało z Unią Apostolską. A szkoda.

Ze względu na czasy — podwójna szkoda.

Dzięki Bogu, że już prawie wszystkie diecezje w Polsce mają zaczątki Unii Apostolskiej, w niektórych zaś diecezjach pięknie się ona rozwija.

Biskup Leon Wetmański

Asystent Generalny Unii Apostolskiej

Dom Rekolekcyjny OO. Jezuitów w Częstochowie

Dnia 25 października b. r., w uroczystość Chrystusa-Króla, J. E. Ks. Biskup Kubina dokonał poświęcenia nowego Domu Rekolekcyjnego w Częstochowie. Dom powstał z myśli i za poparciem J. E. Ks. Biskupa Kubiny. Znaczną część funduszków na jego budowę ofiarował Ojciec św., Pius XI, stąd też nosi nazwę

Domu im. Piusa XI. Zbudowany w rozległym ogrodzie, w najbliższym sąsiedztwie Jasnej Góry, posiada 60 jednoosobowych pokoi, kaplicę i czytelnię dla odprawiających rekolekcje. Przeznaczony jest wyłącznie dla Przew. Duchowieństwa i katolickich mężczyzn. Główną atrakcją tej nowej placówki obok nowoczesnych urządzeń w myśl przepisów rekolekcyjnych stanowi bliskość Jasnej Góry, to też można mieć dobrą nadzieję, że tak ogół naszego Duchowieństwa jak i katolickie społeczeństwo przyjmie tę wiadomość ze szczerą życzliwością i niejednokrotnie szukać będzie ukojenia i pogłębienia życia wewnętrznego pod opieką Jasnogórskiej Królowej w Częstochowskim Domu Rekolekcyjnym.

Szczegółowych informacji co do czasu i warunków rekolekcyj udziela Superior Domu Rekolekcyjnego, Częstochowa, ul. bł. Kingi Nr. 74 (dojazd od ul. Lisienieckiej). W bieżącym roku odbędą się rekolekcje dla Kapłanów od 14 do 18 grudnia; początek 14 grudnia wieczorem, koniec 18 grudnia rano.

Redaktor Ks. Tymoteusz Szyszkiewicz

WYDAWNICTWO KURII BISKUPIEJ ŁUCKIEJ

Drukarnia Kurli Biskupiej Łuckiej.

Roczna prenumerata 24 zł. Pojedynczy zeszyt 2 zł.